

j

VIRKSOMHETSPLAN

Slingrebekken barnehage

Stampeleina 2, 3475 SÆTRE

2016- 2017

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Presentasjon av barnehagen	s. 3
2. Driften	s. 3
2.1 Lov om barnehager	
2.2 Rammeplanen	
2.3 Vedtekter	
3. Barnehagens samarbeidspartnere	s. 5
3.1 Foreldreråd	
3.2 Samarbeidsutvalg	
3.3 Foreldrenes arbeidsutvalg	
3.4 Foreldresamarbeid	
3.5 Personalsamarbeid	
3.6 Tverrfaglig samarbeid	
4. Organisering og personalressurser	s. 6
4.1 Avdelingene og de ansatte	
4.2 Barnegruppene	
4.3 Tilvenning/bli kjent	
4.4 Overgang mellom barnehagen til skole	
5. Pedagogisk innhold	s. 9
5.1 Personalets ønsker for sitt arbeid	
5.2 Grunnsyn	
5.3 Mål for virksomheten	
5.4 Uteprofil	
5.5 Fysisk læringsmiljø inne	
5.6 Læringsmiljø ute	
5.7 Arbeidsmåter	
5.7.1 Lek	
5.7.2 Anerkjennende væremåter	
5.7.3 Barns medbestemmelse	
6. Planarbeid og vurdering	s. 16
6.1 Årsplan og periodeplaner	
6.2 Pedagogisk dokumentasjon	
7. Praktisk informasjon	s. 17
7.1 Oppsigelse	
7.2 Planleggingsdager	
7.3 Ferie	
7.4 Skader/forsikringer	
7.5 Kollektiv og privat transport	
7.6 Bringing og henting	
7.7 For sent henting	
7.8 Betalingssatser	
7.9 Kost i barnehagen	
7.10 Fellesarrangement	
8. Vedlegg	s.19
8.1 Sykdom	
8.2 Klesliste	
8.3 1-2 års plan	
8.4 3-4 års plan	
8.5 5 års plan	

VIRKSOMHETSPLAN

1. PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Slingrebekken barnehage er en kommunal barnehage som åpnet 8.okt. 2001. Slingrebekken barnehage ligger ved det nye boligfeltet på Slingrebekk nær motorveien. Vi har gode muligheter for bruk av skogen og et fint og variert uteområde med gode lekemuligheter for barna.

Barnehagen har 4 avdelinger, Tyttebærtua, Kløveren, Smørblomsten og Blåveisen. Vi har totalt 14 plasser for barn under 3 år og 70 plasser for barn over 3 år. Totalt 84 plasser.

Personalet på avdelingene består av en/ to pedagogisk ledere og to/tre assistenter. Barnehagen har eget ressursteam som jobber med barn med spesielle behov. Ressursteamet ledes av en vernepleier. Barnehagen har virksomhetsleder i 100% stilling.

Adresse og telefon:

Slingrebekken barnehage

Besøksadresse: Stampeleina 2, 3475 Sætre

Postadresse: Nordre Sætrevei 1, 3475 Sætre

- Sentralbord I kommunen	32 79 71 00
- Kontoret(Virksomhetsleder)	32 27 80 29
- Kløveren (Grønn)	32 27 80 21
- Tyttebærtua (Rød)	32 27 80 22
- Smørblomsten (Gul)	32 27 80 23
- Blåveisen (Blå)	32 27 80 24

Mail: gry.henriksen@hurum.kommune.no

Åpningstid:

Kl. 07.00 – 17.00

(Tyttebærtua og Blåveisen 07.00- 16.45, Kløveren og Smørblomsten 07.15- 17.00)

2. DRIFTEN

2.1 Barnehageloven

Barnehagen drives i samsvar med;

- Lov om barnehager av 1.jan. 2006
- Rammeplan for barnehager
- Vedtekter
- Årsplan

Den daglige ledelsen blir i henhold til barnehagelovens paragraf 12 ivaretatt av barnehagens virksomhetsleder. Barnehagen følger de lover og retningslinjer som er gitt i lov om barnehager og forskrifter.

§ 1 FORMÅL

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem. Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier.

§ 2 BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet. Departementet skal fastsette en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Samarbeidsutvalget for hver barnehage skal fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

2.2 Rammeplan for barnehagen

Målet med rammeplanen er å gi barnehagens personale og samarbeidsutvalg en forpliktende ramme å arbeide etter i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold.

Planen skal være et arbeidsredskap for hele personalgruppen i planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten. Den skal også bidra til å se oppdragelse, omsorg og tilsyn i et samfunnsperspektiv. Planen fremhever betydningen av de voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn.

Barn og foreldre skal kunne forvente at barnehagen arbeider i retning av de mål som er fastsatt. Det arbeides bevisst med det sosiale samspillet og de syv fagområdene;

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

2.3 Vedtekter

Vedtektene gis til alle nye foreldre og sier noe om formål, fordeling av plasser, foreldreråd, samarbeid, åpningstid, oppsigelse av plass, dugnad m.m

Vedtektene er i samsvar med Lov om barnehager.

3. BARNEHAGENS SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen har mange samarbeidspartnere. Foreldresamarbeid og personalets eget samarbeid har særlig stor betydning for kvaliteten i barnehagen.

3.1 Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldre/foresatte til barna i barnehagen. Foreldrerådets oppgaver står nedfelt i vedtektene, og man har en stemme pr. barn.

3.2 Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av 2 foreldrerepresentanter, 2 representanter fra de ansatte og 2 representanter fra eier. Samarbeidsutvalgets oppgaver står nedfelt i vedtektene.

3.3 Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

Her deltar en valgt gruppe foreldre. Det skal være en/to forelder fra hver avdeling, og virksomhetsleder i barnehagen. Foreldrene velger selv sine representanter . FAU kan få saker til diskusjon fra barnehagens ansatte, tillitsvalgte eller foreldre. FAU er ikke et lovpålagt organ.

3.4 Foreldresamarbeid

Det er viktig for barnehagen å ha et godt samarbeid med foreldrene. Vi ønsker et gjensidig samarbeidsforhold, hvor begge parter gir hverandre råd, hjelp og støtte.

Foreldresamarbeidet skjer både gjennom formelle kanaler, som foreldreråd og samarbeidsutvalg, og gjennom mer uformelle samarbeidsformer som foreldremøter, foreldresamtaler, foreldrekafe og den daglige kontakten.

Det holdes 3 foreldremøter pr. barnehageår, der det gis informasjon om planer og gruppens utvikling. Det åpnes opp for diskusjoner og meningsutveksling om barnehagens innhold og møtene kan også benyttes til temaarbeid.

Det tilbys 2 foreldresamtaler pr. barnehageår og ellers ved behov. Oppfølging av det enkelte barn er temaet for disse samtalene. Forøvrig er den daglige kontakten mellom foreldre og personalet svært viktig, og vi setter alltid pris på om foreldrene tar seg tid til en kopp kaffe/te om morgenen eller ettermiddagen.

3.5 Personalsamarbeid

Et godt personalsamarbeid er en grunnleggende forutsetning for å utvikle gode samarbeidsformer med foreldrene og et godt følelsesmessig klima i barnehagen.

Tiltak for å fremme samarbeidet mellom personalet;

- Planleggingsdager
- Møtevirksomhet
- Utviklingssamtaler
- Fordeling av ansvar

3.6 Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har jevnlig samarbeid med helsestasjon, fysioterapeut, PPT, logoped, barnevern, skole og ellers andre etter behov.

4. ORGANISERING OG PERSONALRESSURSER

4.1 Avdelingene og de ansatte

Barnehagen har 4 avdelinger, Kløveren, Blåveisen, Smørblomsten, og Tyttbærtua. Barnehagen ses på som et hele og det er et tett samarbeid mellom avdelingene. Ved sykdom, ferieavvikling, kurs og lignende hjelper vi hverandre ved å fordele barn på andre avdelinger eller ved å flytte personalet.

Bemanning:

- virksomhetsleder
- pedagogiske ledere på hver avdeling
- fagarbeidere
- assistenter
- støtteassistenter
- vernepleier

Personalsammensetningen på avdelingen vil være ulikt fra år til år, ut ifra barnegruppas sammensetning og behov.

4.2 Barnegruppene

Avdelingene er delt inn i aldershomogene grupper. Vi har to småbarnsavdelinger, en med 1/2-åringer og en med 2/3-åringer, en avdeling for 3/4-åringer og en avdeling for 4/5-åringer. Vi forsøker å få til en jevn fordeling av kjønn i barnegruppene. En slik homogen aldersinndeling gjør det enklere å tilrettelegge et pedagogisk innhold tilpasset de ulike alderstrinnene. Dørene er mye åpne mellom avdelingene slik at barna får besøke andre avdelinger og på denne måten bli kjent og etablere vennskap på tvers av avdelingstilhørighet.

4.3 Tilvenning/bli kjent

Nytt barnehageår begynner i midten av august. Startdato avtales med barnehagen. Det å begynne i barnehage kan medføre stor overgang for barnet;

- Atskilt fra mor og far
- Blir en del av en stor gruppe barn
- Andre regler rutiner enn hjemme
- Andre voksne som skal gi omsorg/sette grenser/ hjelpe til

Målet for tilvenningen er å gjøre barn og foreldre så trygge og kjente som mulig med oss voksne på avdelingen, de andre barna og resten av barnehagen. Vi ønsker å skape et fellesskap preget av glede og humor. Det er viktig at denne tilvenningen skjer gradvis. De første dagene er det viktig at mor eller far er med og at dagene blir kortest mulig.

Når dere kommer i barnehagen vil dere bli møtt av barnets kontaktperson som har ansvar for å hjelpe barnet til rette på avdelingen og følge barnet opp i hverdagen den første tiden.

4.4 Overgang mellom barnehage og skole

Barn som går i barnehagen og som skal begynne på skolen vil automatisk bli meldt ut av barnehagen 1.august det året de skal begynne på skolen. Barn som skal begynne på skolen må ha 3 uker sammenhengende ferie før de slutter. Dette betyr at de må ha tatt ut 3 uker ferie før 1. august det året de begynner på skolen.

Rutiner

SAMARBEID BARNEHAGE – FORELDRE

Hva er det viktig at 5 åringene kan før de begynner på skolen?

Punktene under vil barnehagen jobbe spesielt med det siste året i barnehagen

HVA	HVORDAN
Selvstendighetstrening	<ul style="list-style-type: none"> - påkledning - ta vare på egne klær og vite hva man har med seg - kunne fortelle om seg selv og sine behov - knyte skolisser - gå på toalettet alene
Fokus på språk	<ul style="list-style-type: none"> - begreptrening - språklig bevissthet - lyder, rytme - språkleker - tekstskaping - fremme barns fortellerglede

5. BARNEHAGENS INNHOLD

5.1 Personalets ønsker for sitt arbeid

Vi ønsker at alle barn

- Blir sett og anerkjent som den de er.
- Opplever verdien av vennskap.
- Opplever mestring og følelsen av å få til noe bra.
- Får nærhet og omsorg fra engasjerte voksne.
- Får mulighet til læring og bearbeidelse gjennom allsidig lek og kulturformidling.
- Får mulighet til medvirkning på egen hverdag.

5.2 Barnehagens grunnsyn

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen er preget av et grunnsyn på barn dvs; personalets erfaringer, kunnskap, verdier og holdninger som ligger til grunn for arbeidet med barna. Oppdragersynet danner grunnlaget for mål som settes for barnehagevirksomheten, og det innhold og de arbeidsmåter som velges for å nå målene. Kultur og samfunn i og rundt barnehagen vil direkte og indirekte prege barnehagens pedagogiske grunnsyn,

Vårt syn på barn:

- Barnet er aktivt og utforskende med iboende muligheter.
- Samspill med andre mennesker, barn og voksne, har avgjørende betydning for barnets læring og utvikling.
- I leken utvikler og styrker barnet sin identitet og selvfølelse.
- Barn lærer hele tiden gjennom alt de opplever og erfarer.
- Barn er likeverdige
- Barn er kompetente

Hva er viktig i arbeidet med barn?

- Positive og engasjerte voksne som undrer seg sammen med barna.

- Skape gode hverdager; som inneholder læring, lek, glede, humor og sosialt samspill med barn og voksne.
- Møte barna på deres egne premisser og gi de anerkjennelse for den de er.
- Ta barn på alvor og gi de mulighet til medvirkning på egen hverdag.

Hvilke verdier ønsker vi at barna skal ha med seg ut av barnehagen?

- Vi ønsker å formidle verdier som *likeverd, toleranse og respekt* for andre mennesker.
- Lære barna å ta ansvar for egne handlinger og gi de god tro på egne kvaliteter.
- Barnet skal utvikle *nestekjærlighet og solidaritet* med andre mennesker.

5.3 Mål for virksomheten

Rammeplanen tar utgangspunkt i lov om barnehager og gir mål for barnehagevirksomheten. Målene skal gi retning og rom for lokal planlegging. Den enkelte barnehage kan spesifisere det den ønsker å konsentrere arbeidet om i en gitt periode i barnehagens årsplan. (se årsplan)

I rammeplanen benyttes begrepet *basiskompetanse* som uttrykk for det barna har ervervet av grunnleggende kompetanse for sitt fremtidige liv. Det finnes målsetninger for utvikling kommunikasjonssevne i vid forstand og for sosial kompetanse. Barnehagen skal bidra til at det enkelte barn utvikler slike basiskvalifikasjoner.

Barnet skal;

- Kunne ta og opprettholde positiv kontakt med andre barn og voksne
- Utvikle positivt selvbilde og positiv holdning til egen læreevne
- Utvikle selvstendighet, kreativitet og fleksibilitet
- Kunne ta andres rolle og se en sak fra flere synsvinkler
- Kunne samarbeide, ta hensyn og vise omsorg for andre
- Lære seg og selv bidra til å utforme positive normer for samhandling
- Utvikle et godt muntlig språk
- Kunne kommunisere effektivt på ulike plan

I tillegg skal det sikres at alle barn får kjennskap til følgende fagområder i løpet av sin barnehagetid;

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Barnehagens arbeidsmåte er i stor grad tverrfaglig. Derfor vil de syv fagområdene sjelden eller aldri opptre isolert, verken i gjennomløpende eller periodisk innhold. De vil være vevet sammen med hverandre i glidende overganger.

5.4 Uteprofil

Fra barnehageåret 2005/2006 satset barnehagen på mer uteliv. Vi organiserer dagen slik at det alltid vil være en gruppe barn ute mellom kl. 10.00 og 16.00. Alle barn skal være ute minst en gang hver dag. Gruppene bytter på å være inne og ute på formiddagen. Barnehagen har to grillhytter som vi bruker til å spise i og for å varme oss i vinterhalvåret. Med en slik organisering oppnår vi mer plass og ro til lek og læring for de barna som er inne, samtidig som barna ute får fysiske utfordringer og positive opplevelser i naturen.

Gode klær blir en forutsetning for om barna vil trives med å være mye ute eller ikke. En viktig oppgave for dere foreldre blir derfor å sørge for at barnet har varme og gode klær til utebruk. Bak i denne planen ligger det ved en liste over hva som trengs av klær og fottøy (se vedlegg s.15)

Hva ønsker vi med en uteprofil?

Hovedmål:

Barn og voksne skal bli glad i å være ute i naturen

Delmål:

1. *Gi barn kunnskap om naturen*
2. *Utvikle respekt for naturen*
3. *Stimulere til aktivitet og opplevelser i naturen*

5.5 Fysisk læringsmiljø inne

Barnehageåret 2006/2007 jobbet barnehagen med det fysiske læringsmiljøet inne. Målet med dette arbeidet var å skape en barnehage med utfordrende læringsmiljø der barn kan bruke kreativiteten sin og utfolde seg. Barnehagen har tatt hensyn til de ulike aldersgruppene og hvilke behov de har når de ulike rommene har blitt utformet. Det har også vært viktig at barna skal oppleve progresjon i det fysiske miljøet etter som de blir eldre og bytter avdelinger.

- 1-3 års avdelingen tilbyr:
 - Mulighet for motorisk aktivitet
 - God gulvplass
 - Undring og utforsking/eksperimentering
 - Dukke og kjøkken krok
 - Lesekrok
 - Ulike finmotoriske aktiviteter som tegning, maling, puslespill, perling og plastelina

- 3-4 års avdelingene tilbyr:
 - Formingsrom
 - Byggelek
 - Dukkekrok
 - Lek med tepper
 - Lek med biler
 - Gym
 - Tegning, klipping, liming, plastelina, perling, puslespill og spill
 - Rollelek/ utkledning
 - Lesekrok

- 5 års avdelingen tilbyr:
 - Butikklek
 - Datarom
 - Biler
 - Lesekrok
 - Ulike bordaktiviteter som passer for 5 åringene
 - Skoleforberedende aktiviteter. For ytterligere utdypning, se vedlegg om aldersplaner.

Dette er aktiviteter barna holder på med når de er inne. I tillegg til dette vil alle avdelingene tilby aktiviteter innenfor de kreative fagene drama, musikk og forming, samt ha samlingsstunder.

5. Læringsmiljø ute.

Barnehageåret 2007/2008 jobbet barnehagen med det fysiske læringsmiljøet ute. Målet med dette arbeidet var å skape en barnehage med utfordrende miljø ute som innbyr til læring gjennom lek, utforskning og fysiske utfordringer. Barnehagen har tatt hensyn til at utemiljøet skal være tilpasset barn i alderen 1 til 6 år. Noen områder er tilpasset de små mens andre områder er tilpasset de store.

- Barnehagen tilbyr
 - Husker for små barn 1stk
 - Husker for store barn 4stk
 - Kinahuske for alle barn 1 stk
 - Sandkasser 2 stk
 - Båt med plating
 - Stokkehytte
 - Vipper 2 stk
 - Sklie for store 1 stk
 - Sklie for små 1 stk
 - Buss 1 stk
 - Bukkene Bruse bro 1 stk (rollelek)
 - Grillhytte
 - Lysthus
 - Sykkelsti med skilt
 - Scene med kjøkkenkrok til rollelek og skuespill
 - Hinderløype i skogen
 - Bålplass
 - Akebakke
 - Klatrestativ
 - Dekk-klatring
 - Fotballmål

Utemiljøet skal imøtekomme rammeplanens krav om læring innenfor fagområdene;

- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknikk
- Nærmiljø og samfunn.
- Antall, rim og form.

5.7 Arbeidsmåter

De arbeidsmetodene vi bruker i arbeidet med barnet springer ut av vårt syn på barn. (se.5.2 grunnsyn). Arbeidsmåtene skal være preget av kontinuitet og progresjon. En rekke hendelser gjentar seg hverdag, som for eksempel rutiner ved måltid, påkledning og hvile. Disse hverdagsaktivitetene bidrar til å skape stabilitet og trygghet i hverdagen. Gjentakelsen av de er en forutsetning for læring. Allikevel skal det være rom for fleksibilitet i forhold til rutiner de gangene det faller naturlig.

I vår barnehage er barnet i fokus og de har i stor grad mulighet til å påvirke sin egen hverdag. Vi anser at lek, anerkjennende væremåte og barns medbestemmelse er viktige arbeidsmåter.

5.7.1 Lek

Leken er barnets viktigste aktivitet og arena for læring. Først og fremst gir den glede, samtidig kan leken også være problemløser. Gjennom lek kan barnet utforske miljøet rundt seg og bearbeide opplevelser og følelser. Leken fremmer også barnets utvikling på alle områder; intellektuelt, språklig, motorisk, sosialt og emosjonelt. I leken utvikler og styrker barnet sin identitet og selvfølelse.

Barnehagen skal gi tid og rom for lek. Barna skal kunne leke på egne premisser med voksne rundt seg som støttespillere, veiledere og inspiratorer.

5.7.2 Anerkjennende væremåte

I vår barnehage er vi opptatt av å skape gode relasjoner mellom barn – voksen. Vi arbeider for at alle barn i barnehagen skal føle seg verdsatt, gjennom den anerkjennelse og omsorg de møter i samspill med de voksne. I anerkjennende væremåter legger vi at;

- *Barnas opplevelser blir sett og bekreftet*

- *Voksne lytter til barnas kommunikasjon og forstår det barna formidler*
- *Voksne hjelper barn til å sette ord på hva de føler og tenker*
- *Barnet blir møtt med forståelse i forhold til sine ønsker og behov.*

I Slingrebekken barnehage vil vi at; **”Barna skal oppleve å bli sett, hørt og verdsatt”**
Gjennom å gi barna anerkjennelse og omsorg, håper vi at de skal føle at de har stor verdi.

Hvorfor er det viktig å anerkjenne barn?

Dette sitatet fra forskeren Løvlie Schibbye får frem hvorfor vi mener det er viktig å møte barn med en anerkjennende holdning;

”Jeg trenger fra deg en slags bekreftelse på at jeg blir sett, hørt og verdsatt av deg. Barnet- og mennesket trenger å bli forstått og anerkjent. Når du ser meg, ser jeg i en viss - forstand meg selv. Anerkjennelse er nødvendig for at barnet skal skape et selv”

Å møte barnet med forståelse og innlevelse, betyr ikke at barnet skal få lov til alt det ønsker og har lyst til. Det er mulig å være en anerkjennende voksen og samtidig være tydelig og sette grenser for barnet.

5.7.3 Barns medvirkning

I lovforslaget som ble gjeldende fra 1/1-06, kom bestemmelsen om barns rett til medvirkning (§ 3) tydelig frem. Der står det at barnet har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen.

*Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.*

I Slingrebekken barnehage ønsker vi å; **”Gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag”**

Å gi barn medbestemmelse vil bidra til å øke deres selvfølelse, fordi de føler at deres ”stemme” også er av stor betydning. Vi ønsker at barna skal bli selvstendige og ansvarsbevisste når de får være med på å ta avgjørelser som angår dem.

Hvordan arbeider vi med dette?

Vi kommer til å ta i bruk følgende metoder i arbeidet med barna;

- Ta barn på alvor ved å lytte og være åpen for barns innspill
- Samtaler med barn om hvordan det er å være barn i denne barnehagen.
- Igangsetting av prosjekt ut i fra barnas interesser og ønsker.

- Barna skal være med å planlegge fellesaktiviteter. Delta på ”komitemøter” for fellesarrangement som høstfest, nissefest, karneval og lignende.
- Barna skal få være med å ta avgjørelser som påvirker deres hverdag; hva de vil spise, hvor de vil gå på tur osv.
- Barn skal få være med å vurdere hvordan de har det i barnehagen.

5. PLANARBEID OG VURDERING

Den pedagogiske virksomheten skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Barnehagens leder har et særlig ansvar for å iverksette og lede dette arbeidet.

5.1 Årsplan og periodeplaner

5.2

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Personalet har det faglige ansvaret for årsplanens innhold og den skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. I vår barnehage velger vi å lage en kort og oversiktlig årsplan, der årets tema og hvordan vi skal arbeide med dette står beskrevet. I tillegg får foreldrene denne virksomhetsplanen, som er mer langsiktig og detaljert.

Mer utfyllende og detaljerte planer blir laget av avdelingspersonalet. Disse planene kaller vi periodeplaner. Der vil det stå beskrevet hva vi kommer til og ha fokus på i neste periode og en vurdering av perioden som har vært.

Årsplanen har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- Utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommunen, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

5.3 Pedagogisk dokumentasjon

En viktig læreprosess både for barn og voksne er å dokumentere/synliggjøre vår virksomhet. Dette er også viktig for at foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet skal få innblikk i hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen.

Dokumentasjonsformene våre:

- Skriftlige vurderinger av innholdet i barnehagen (skrives i periodeplaner)
- Praksisfortellinger i barnas opplevelsesmapper
- Utstillinger av prosjekt vi arbeider med og som barna er opptatt av.
- Foto/video; Vi dokumenterer det vi gjør med digitale bilder.
- Lp-arbeid

En slik dokumentasjon av barnas virksomhet og personalets arbeide blir et viktig grunnlag for barnehagens utvikling og kvalitetssikring.

6. PRAKTISK INFORMASJON

6.1 Oppsigelse

Oppsigelsestiden for barnehageplassen er en måned, fra den 1. i måneden. Dersom barnehageplassen sies opp etter den 1. mai, skal det betales for plassen ut barnehageåret (15.august)

Oppsigelsen må skje skriftlig, til barnehagen.

6.2 Planleggingsdager

I vedtektene for Hurum kommune, har personalet rett på fem planleggingsdager i året. I disse dagene er barnehagen stengt for barn. Planleggingsdagene blir brukt til planlegging, evaluering, kursing og kompetanseheving for personalet.

6.3 Ferie

I følge vedtektene for Hurum kommunes barnehager er barnehagen stengt i uke 29 og 30. Barna må ta ut tre ukers sammenhengende ferie om sommeren, inkludert de ukene barnehagen er stengt. Barna skal totalt avvikle 4 uker ferie i løpet av barnehageåret. Sommerferien skal meldes på eget skjema og leveres barnehagen innen 1.mai. Skjemaer blir levert ut i april. Personalet skal vite om sin ferie 2 måneder før ferieuken starter.

Barnehagen holder stengt 3. og 4. juledag samt onsdag før skjærtorsdag. Dersom 3. eller 4. juledag faller på en helgedag stenger barnehagen de to påfølgende dagene. Barnehagen er stengt uke 29 og 30. Noen uker om sommeren slår vi sammen avdelinger.

6.4 Skader/forsikringer

Hurum kommune har forsikret barna gjennom Gjensidige forsikring AS.

6.5 Kollektiv og privat transport

Foreldrene som tillater at barnet kan bli med i privatbiler og med kollektiv transport i barnehagetiden, skriver under på dette på eget skriv.

6.6 Levering og henting

Levering og henting til/fra barnehagen er foreldrenes ansvar. Den foresatte følger barnet til en i personalet. Barnet bør være i barnehagen til kl.9.00, da ulike aktivitetene som samlingsstunder, turer, aktivitetsvalg o.l starter ved dette tidspunktet. Er det spesielle grunner som gjør at barnet kommer senere så ring/avtale dette med personalet. Dersom barnet er sykt så ring å gi beskjed senest kl.9.00, da dette kan få konsekvenser med hensyn til innkalling av eventuelle vikarer.

Den som henter barnet, må alltid si fra til en i personalet. Er det ikke en av foreldrene eller de faste voksne som henter barnet, så husk å gi beskjed om hvem som kommer.

6.7 Forsenthenting av barn i barnehage

Barnehagen har sett nødvendigheten av å ha gode rutiner vedrørende for sent henting av barn i barnehagen. Ved for sent henting vil dere få utdelt et skjema dere må skrive under på. I tillegg vil det bli avkrevd på oppholdsbetalingen kr 200 pr påbegynte ½ time.

6.8 Betalingssatser i barnehagen pr. 1/1-15

Barnehagesatsene i Hurum kommune er like for alle.

- For hel plass : 2480,- kr i mnd.
- For 80% plass: 2108,- kr i mnd.
- For 60% plass: 1612,- kr i mnd.

- Søsken får 30% reduksjon i prisen for barn nr 2 og 50 % for barn nr 3.
- I tillegg kommer kr 405 i kostpenger pr. mnd. for hel plass.

Det er betaling i 11 mnd. pr. år. Juli er betalingsfri måned.

Fakturering: Det faktureres den første hver mnd, med forfall den 20. samme mnd.

Ved skyldig oppholdsbetaling utover 2 måneder vurderer og avgjør barnehageadministrasjonen spørsmål om fortsatt opphold i barnehagen. Avgjørelsen påklages til kommunens klagenemnd.

6.8 Kost i barnehagen

Barnehagen har ansatt en assistent som jobber på kjøkkenet. Kjøkkenassistenten har et bevisst forhold til hva slags mat som tilbys barna i barnehagen. Vi følger disse retningslinjene;

- Vanlig norsk kost.
- Grønnsaker
- Skal vi bake, baker vi grovt.
- Syltetøy med redusert sukkerinnhold serverer vi en gang i blant.
- Vann som tørstedrikk
- Melk og vann til frokost, lunsj og frukt. Eplejuice til de som ikke tåler melk.
- Saft serverer vi bare til felles fester. (Ikke bursdager)
- Om vinteren får barn som spiser ute servert varm solbærsirup/kakao, ellers serverer vi vann.
- Barnehagen serverer frukt ca kl 14.30.

Foreldrenes ansvar:

- Foreldrene tar ansvaret for hva barna spiser til frokost og evt til frukt kl 14.30
- Foreldrene tar med noe til barnas bursdager.
- Det kan være alt fra kake, gele, is, frukt eller grønnsaker.

Bursdagsfeiring:

- Barnehagen feirer hvert barns bursdag og det er barnet som er i fokus.
- Etter lunsj serveres det barna har med seg.
- Foreldrene bestemmer selv hva de vil ha med seg til bursdagsfeiringen.

6.9 Fellesarrangement

I løpet av barnehageåret gjennomfører barnehagen noen felles arrangementer som:

- Høstfest
- Lucia
- Nissefest
- Karneval
- Aktivitetsdag
- Høstmarked

Barn som ikke har dag under et slikt fellesarrangement kan få delta i de timene arrangementet varer. En av foreldrene/foresatte må da være med og delta som en del av personalet.

7. VEDLEGG

8.1 Retningslinjer for sykdom

Hovedregel: Barnet skal være friskt, dvs. allmenntilstanden så god at det kan være med på aktiviteter ute og inne uten spesielle hensyn eller omsorg.

Barnet skal holdes hjemme ved:

- * **FEBER.** Tilbake til barnehagen etter ett døgn feber fri og normal allmenntilstand.
- * **FORKJØLELSE.** Med kraftig hoste og rikelig med snørr, nedsatt allmenntilstand skal barnet holdes hjemme. Ved hoste og snørr uten påvirkning av funksjonsnivå, kan barnet være i barnehagen. Personalet i barnehagen må ha tett til å vurdere funksjonsnivå og avgjøre om barnet kan være der. (Se på utholdenhet, sutring/gråting, samspill med andre osv.)
- * **ØYEKATARR.** Med tydelig infisert øye, dvs. rødt, hovent, rikelig gulhvitt puss. Barnet skal være hjemme til det er smittefri. Barnet kan gå i barnehagen når det har startet på øyedråper. Ved tvil kontakt legen.
- * **OPPKAST / DIARE.** Barnet bør holdes hjemme i 48 timer etter oppkast / diare er slutt. Allmenntilstanden skal være tilbake til det normale.
- * **UTSLETT M/UTEN FEBER.** Få konstatert mulighet for evt. en barnesykdom før barnet taes med til barnehagen.

I «forskrifter til lov om barnehager m.v. « § 23.1 står det:

« barnehagens styrer avgjør om et barn på grunn av sykdom midlertidig, inntil en uke, kan være i barnehagen av hensyn til barnet selv eller de andre barna.»

Barnehagens styrer har både rett og plikt til å avgjøre om et barn er for sykt til å være i barnehagen. Foreldrene bør ikke motsi denne avgjørelsen uten evt. en vurdering fra lege / helsesøster.

HUSK: Et barn som virker friskt hjemme kan vise tydelige tegn på redusert allmenntilstand i samvær med mange aktive barn og sammen med andre voksne enn foreldrene.

8.2 Klesliste

HVA TRENGER BARNET AV KLÆR I BARNEHAGEN?

Klær og sko til barnehagen

Her får du noen tips til innkjøp. Barnehagebarn er mye ute i forskjellig vær og vind, og det er derfor lurt å investere i noen gode uteklær som holder vind og vann ute. Behovet for klær og skotøy vil selvsagt variere med årstiden.

Her er en huskeliste:

- Et til to ekstra sett med skift skal alltid ligge i barnehagen: Undertøy (helst i ull), stillongs, ullsokker, bukser, gensere, T-skjorter.
- En varm genser og bukse for kalde dager. I ull eller flees
- Regntøy og/eller utedress. Husk at utetøy må ganske ofte tas med hjem for rengjøring. Det kan være en fordel å ha to sett med regntøy.
- Tøfler eller sandaler til innendørs bruk.
- Utendørs skotøy tilpasset årstid
 - Joggesko
 - Gummistøvler
 - Foret vintersko
 - Cherroxstøvler
 - Sandaler
- Ved skiftende vær, kan det være lurt å ha f.eks. både støvler og sko i barnehagen.
- Lue/pannebånd
- Votter/vanter
- Solhatt/ caps (Viktig på varme dager)
- Solkrem

Barnehagedress: Barnehagedresser og regntøy har store kvalitetsforskjeller, men de dyreste dressene er ikke nødvendigvis de beste. Dressen må være så stor at den ikke strammer når barnet sitter. Med andre ord skal et barn i barnehagedress "sægge" litt - det vil si at skrittet i dressen skal henge minst 5 cm nedenfor baken. En strikk i livet bør ikke være stram. Kjøper man en dress der foret kan tas ut, har barnet dressen hele året. Dressen bør være vanntett, men prøv allikevel å finne en dress som "puster". Det er viktig at barnehagedressene har ekstra beskyttelse (gummi) i baken og på knærne. Se vaskeanvisninger. Mange utedresser mister sin vannavstøtende effekt hvis de blir tørket i tørketrommel. Noen dresser kan heller ikke has i varmeskap - noe som er en ulempe, da mange barnehager tørker utedressene i varmeskap. Ulike tester er foretatt av barnehagedresser, men det dukker stadig forbedrede versjoner opp. Det kan være lurt å spørre barnehagepersonalet og foreldre til andre barn i barnehagen om råd.

Regntøy: Todelt regntøy med høy bukse er det vanligste. Kvaliteten varierer en del. Det finnes tynt og lett regntøy som er meget behagelig for barnet å bruke, men ofte trekker fuktigheten igjennom, og barnet blir kaldt og fuktig. Det finnes også tykkere og stivere regntøy som holder fuktigheten bedre ute. De er ofte sveiset i sømmene så vannet ikke trekker inn, og de er slitesterke. Husk at noen barn faktisk bader i sølepytter! Strikk nederst på ermer og bukse er en fordel. Strikk under skoen hindrer regnbuksa i å gli opp. Hvis du har tenkt å bruke regntøy over en barnehagedress må det være stort! Det kan være lurt å anskaffe to sett regntøy, da det ellers vil bli travelt med vask av regntøy ved vedvarende regnvær. Uteklær blir meget raskt tilgriset og er lite hyggelig å ta i både for barnet og personalet. Vi ber derfor om at utetøy tas med hjem til vask når det er skittent.

Ullundertøy: Ullundertøy sparer barnet for mange lag med klær i vinterhalvåret. Ull kan være bra til barn, nettopp fordi de ikke alltid kjenner eller klarer å si fra selv om de er kalde eller varme, og fordi ull i seg selv er varmeregulerende. Ull har små fibre som setter luften i bevegelse til passe temperatur. Ubehandlet ull har den evnen at den kan ta opp i seg fuktighet gjennom de små tynne hårrørene, og dermed forsvinner fuktighet fra huden når man svetter eller har blitt fuktig gjennom uteklærne. Ullbody og strømpebukse under regntøy er ideelt om høsten og våren. Det er vanddampen som går inn i rørene, avfallstoffene blir igjen utenpå ullfibre. Slik blir ikke barna klamme. Bakdelen med ullplagg er at de ikke kan vaskes på 60 grader. Noen barn synes også ullprodukter klør, men det finnes mye ullundertøy i dag som er behandlet slik at det ikke klør.

Lue, votter og hals: Lue skal selvsagt tilpasses årstiden. "Lue og skjerf" i et kan anbefales, men sørg for at den ikke hindrer barnets sidesyn. Barn med tendenser til øreproblemer trenger å holde ørene varme. Når huden er varm, er blodårene utvidet og blodet får god plass til å strømme fritt, som er viktig for at det skal kunne gjøre jobben sin med å transportere bort avfallstoffer, som bl.a. betennelsesstoffer. Det viktig at barnets hals og ører varme, for å unngå øreproblemer. Det er derfor viktig med luer med gode, lange ørevarmere, som samtidig gir litt luft, slik at det ikke blir tett og klamt. Ta gjerne med ekstra lue, votter og hals til barnet - slik at det har et skift om det blir vått, eller skulle bli borte en dag. Unngå å bruke skjerf, da dette kan henge seg fast i lekeapparater eller busker og trær. En hals sitter mye bedre på og er mer behagelig for barnet. Hansker slites ofte fortere enn votter. Tynne hansker vil selvsagt også raskt bli våre i fuktig vær. Ullvotter varmer fortsatt når de er litt våte. Ullvotter med innerfor av bomull og ytterstoff av vannavstøtende og vindtett materiale anbefales.

Merking: I barnehagen er det mange barn som oppbevarer klærne sine. Det er nødvendig å merke alle plagg og sko. Det er vanskelig for barnehagepersonalet å huske hvilke klær som tilhører hvilket barn.

Sko: Innendørs brukes tøfler eller andre innesko. Skoen bør være myk og elastisk. Barna selv synes ofte det er praktisk med borrelås eller glidelås på skoene. Større barn liker ofte å ta på sko selv, dessuten er det enklere for personalet som har mange barn å kle på. Støvler er noe barnehagebarn ikke kan være foruten. Høst og vinter trenger barnet en støvel (eller en cherrox) med for. Barn vokser raskt i føttene. Kontroller ofte om skoen er blitt for liten. Barnet kjenner ofte ikke selv at skoen er for liten, og gir ikke beskjed. Regn med at sko som brukes i barnehagen blir raskt møkkete, fulle av sand og ripete. Skoene skal tåle røft bruk.

PLAN FOR 1-2 ÅRINGENE

Vi har laget en egen plan som sier noe om hva slags erfaringer og kunnskap barna skal få på småbarnsavdelingen i barnehagen. På denne måten ønsker vi å sikre progresjon i barnas barnehagetilbud.

Kommunikasjon, språk og tekst

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Utvikler talespråket• Utvikler språkforståelse• Bruke verbalt språk til å kommunisere• Opplever glede ved å bruke språket• videreutvikler empatiske ferdigheter.	<ul style="list-style-type: none">• Bruke god tid til samtale med barn i daglige situasjoner som; av/påkledning, måltid, lek osv.• Gjenkalling av opplevelser• Den voksne setter ord på det barnet gjør og føler• Lyttetrening• Bruk av pekebøker/billedbøker• Bruk av piktogrammer i samlingstund• Lage album som skal brukes til samtale bok for barnet• Bruke sanger, rim og regler• snakkepakken• steg for steg

Kropp, bevegelse og helse

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Utvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og fin motorikk, rytme og motorisk følsomhet.• Positiv selvopfatning gjennom kroppslig mestring• Gode erfaringer med uteaktiviteter til de ulike årstidene	<ul style="list-style-type: none">• Gå turer i ulendt terreng• Bevegelser til musikk• Bevegelsessanger- sanger om kroppen, sette ord på kroppsdelene• God plass til å boltre seg på• Sansestimulerende aktiviteter• Finmotoriske aktiviteter

Kunst, kultur og kreativitet

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Skape samhørighet ved å være sammen om kulturelle opplevelser• Bli kjent med uttrykksformene musikk, dans, sang og drama• Bli kjent med ulike teknikker som for eksempel male, tegne, leire, plastelina, m.m• Uttrykker seg i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama	<ul style="list-style-type: none">• Anledning til å prøve ut ulike teknikker• Bli kjent med instrumenter• Danse til variert musikk• Synge forskjellige sanger• Bli dramatisert for, barna dramatisere selv

Natur, miljø og teknikk

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Oppleve naturen• Oppleve glede ved å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i naturen• Få erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster	<ul style="list-style-type: none">• Gå på oppdagelsesferd i naturen og samtale om det vi ser• Ha natur, - og dyrebøker tilgjengelig for barna• Synge sanger om dyr og planter

Etikk, religion og filosofi

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Får kjennskap til kristne høytider og tradisjoner	<ul style="list-style-type: none">• Jul - snakke om julebudskapet, bruke flanellograf, se/lese i enkle bøker• Synge 1-2 enkle julesanger• Påske – Ha fokus på nytt liv• Så frø• Synge om og snakke om kyllinger og lam• Evt bondegårdsbesøk

Nærmiljø og samfunn

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Blir kjent i nærmiljøet	<ul style="list-style-type: none">• Gå på turer og besøke barnehagens nærmiljø som;<ul style="list-style-type: none">- lokalt byggefelt- skogen- Hurum produkter

Antall, rom og form

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Erfare, utforske og leke med ulike former	Sørge for at barna har tilgang til ulike typer former.

PLAN FOR 3 – 4 ÅRINGENE

Vi har laget en egen plan som sier noe om hva slags erfaringer og kunnskap barna skal få mens de er 3-4 år i barnehagen. På denne måten ønsker vi å sikre progresjon i barnas barnehagetilbud.

Kommunikasjon, språk og tekst

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> • Utvider ordforrådet og begrepsforståelsen. • Lytter til rytme og lyder i språket. • Videreutvikler ferdigheter innen empati, sinnemestring og problemløsning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bøker • Spill • Eventyr – fortelle og dramatisere • Rim og regler • Musikk • Rytmer - instrumenter • Samtaler • Rollelek • Symboler – bli kjent med navnet og bumerket sitt. • Steg for steg
---	---

Kropp, bevegelse og helse

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grov motorikk og fin motorikk, rytme og motorisk følsomhet. • Får en god opplevelse av egen kroppslig mestring • Får gode erfaringer med friluftsliv og uteliv gjennom året. • Bli kjent med livet i naturen. • Utvikler gode holdninger til kosthold og bevegelse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike aktiviteter som f.eks; sykling, ski, klatring, sparke/kaste ball, • Sansemotorisk trening i hinderløype ute og inne • Sangleker/ bevegelsesleker • Gå turer i ulendt terreng • Se etter kjennetegn for de ulike årstidene, følge/observere et tre gjennom året. • Lage, spise mat ute <ul style="list-style-type: none"> ○ grille ○ steke ○ lage bål

Kunst, kultur og kreativitet

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. • Lærer seg ulike teknikker som f.eks male, klippe, spikke, snekre, sage, sy, veve m.m • Uttrykker seg i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama 	<ul style="list-style-type: none"> • Sørger for at barna har tilgang til bøker, bilder. • Variert materiale og verktøy for skapende virksomhet. • Anledning til å prøve ut ulike teknikker • Bli kjent med instrumenter • Ha tilgang til utkleddingstøy • Motivere barna til å uttrykke seg kreativt i de ulike materialene som de blir kjent med.

Natur, miljø og teknikk

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent og delta i alle årstider, gjennom opplevelser og erfaringer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på oppdagelsesferd i naturen og samtale om det vi ser, som f.eks tresorter, planter, blomster, insekter og dyr. Eks; <ul style="list-style-type: none"> - Hva trenger plantene for å vokse? - Hva skjer med bladene om høsten? • Nedbrytning av skogen. • Været/ påkledning

<ul style="list-style-type: none"> Bli kjent med livet i naturen (maurtua,bær) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dyrelivet • Ha natur, - og dyrebøker tilgjengelig for barna • Ulike fysiske eksperiment; som f.eks: <ul style="list-style-type: none"> - Hvor kommer snø og is fra? - Hvorfor regner det? - Hva flyter og hva synker? - Hvilke lyder kan vi lage med kroppen? - Lydleker;” Hvor kommer lyden fra?” ”Hva er i esken?”
---	---

Etikk, religion og filosofi

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> Får konfliktløsning inn i det daglige samværet. Utvikler empati og respekt for at vi er forskjellige. 	<ul style="list-style-type: none"> Undre seg med barna. Gi rom for undring og refleksjon. Være tilgjengelig. Være rollemodeller. Gi veiledning (gi forslag til konfliktløsninger).

Nærmiljø og samfunn

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> Blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet 	<ul style="list-style-type: none"> Gå på turer og besøke barnehagens nærmiljø som; <ul style="list-style-type: none"> - lokalt byggefelt - fotballbane/skøytebane - Hurum produkter - Hurum ambulansetjeneste - Turer i skog og mark

Antall, rom og form

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> Erfarer ulike typer størrelser og former gjennom å sortere og sammenligne. Erfarer, utforsker og leker med form og mønster 	<ul style="list-style-type: none"> Rydde Øve på å kle på seg selv Dekke bord Tilgjengelig materiell som; perling, veving, polydron, klosser i ulike former, lego, spill, puslespill, modelleire.

PLAN FOR 5-ÅRINGENE

Vi har laget en egen plan som sier noe om hva slags erfaringer og kunnskap barna skal få det siste året i barnehagen før skolestart. På denne måten ønsker vi å sikre progresjon i barnas barnehagetilbud.

Kommunikasjon, språk og tekst

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikler sin begrepsforståelse Får et positivt forhold til tekst og bilde 	<ul style="list-style-type: none"> Ulike språkleker Henge opp ordbilder synlig for barna Tekstskaping

<ul style="list-style-type: none"> • Lytter til rytme og lyder i språket • Blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver • Videreutvikler ferdigheter som empati, sinnemestring og problemløsning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lage sin egen bok • Høytlesning • Lyttetrening • Muntlige fortellinger • Bli kjent med navnet sitt • Steg for steg • BU-modellen (begrepsutviklingsmodellen)
--	--

Kropp, bevegelse og helse

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grov motorikk og fin motorikk, rytme og motorisk følsomhet. • Får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold • Selvstendighetstrening • Utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå turer i ulendt terreng • Ulike aktiviteter som f.eks; sykling, ski, skøyter, klatring, sparke fotball, kurvball, hoppe tau, hoppe paradiset og lignende. • Sansemotorisk trening i hinderløype ute og inne • Sangleker • Tilgjengelighet til bøker om "Kroppen", som utgangspunkt til samtale • Samtale om hva sunn og usunn mat gjør med kroppen • Øve på påkledning og gå på toalettet alene • Få ulike typer ansvar som f.eks; dekke bord, holde orden på plassen sin, være ute alene og lignende. • Gym i hallen

Kunst, kultur og kreativitet

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Lærer seg ulike teknikker som f.eks male, klippe, spikke, snekre, sage, sy, veve m.m • Uttrykker seg i visuelt språk, musikk, sang, dans og dramatisere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anledning til å prøve ut ulike teknikker • Bli kjent med instrumenter • Ha tilgang til utkleddingstøy • Samtale og refleksjon rundt billedkunst

Natur, miljø og teknikk

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen • Lærer å iakta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verden 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på oppdagelsesferd i naturen og samtale om det vi ser, som f.eks tresorter, planter, blomster, insekter og dyr. Eks; <ul style="list-style-type: none"> - Hva trenger plantene for å vokse? - Hvordan formerer de seg? - Hva skjer med bladene om høsten? • Ha natur, - og dyrebøker tilgjengelig for barna • Ulike fysiske eksperiment; som f.eks: <ul style="list-style-type: none"> - Hvor kommer snø og is fra? - Hvorfor regner det? - Hva flyter og hva synker? - Hvilke lyder kan vi lage med kroppen? - Lydleker;" Hvor kommer lyden fra?" "Hva er i esken?"

Etikk, religion og filosofi

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Får kjennskap til kristne høytider og tradisjoner• Kjennskap til ulike religiøse	<ul style="list-style-type: none">• Ta opp julebudskapet• Diakonen kommer på besøk og formidler jule/påskebudskapet• Gi rom for undring og refleksjon

Nærmiljø og samfunn

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet• Blir kjent med noen historiske endringer i lokalmiljø og samfunn	<ul style="list-style-type: none">• Gå på turer og besøke barnehagens nærmiljø som;<ul style="list-style-type: none">- lokalt byggefelt- fotballbane/skøytebane- Hurum produkter- Hurum ambulansetjeneste- Sætre skole• Få kjennskap til historiske endringer som f.eks; isdammene, Oscarsborg festning.

Antall, rom og form

<i>MÅL</i>	<i>TILTAK</i>
<ul style="list-style-type: none">• Tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper• Erfarer, utforsker og leker med form og mønstre	<ul style="list-style-type: none">• Tilgjengelig materiell som; polydron, klosser i ulike former, lego, spill og lignende.• Aktiviteter der vi måler, veier og teller mengder• Arbeide med begrep som; lett-tung, stor – liten, først - sist, kort - lang, nær – fjern• Lage ulike mønstre• BU-modellen (begrepsutviklingsmodellen)